

Harju maakonnas Jõelähtme vallas Kaberneeme külas Anija metskond 7 maaüksusel riigimetsa kvartali JG040 eraldisel 6 lageraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes 24.01.2025 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22 ja lg 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lg 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Harju maakonnas Jõelähtme vallas Kaberneeme külas Anija metskond 7 maaüksusel (katastritunnus 24505:001:0806) riigimetsa kvartali JG040 eraldisel 6 lageraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) volitatud esindaja Sander Heinla esitas 24.01.2025 Keskkonnaametile metsateatise riigimetsa kvartali JG040 eraldisel 6 lageraie tegemiseks. Raie on kavandatud 2,79 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 807 tm. Metsateatis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) nr 50001103095 all.

Kavandatava raieala mõjualasse (milleks on 30 m)¹ jääb Natura 2000 võrgustikku kuuluv Ubari loodusala ning Vabariigi Valitsuse 16.06.2005 määrusega nr 147 „Ubari maastikukaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” (edaspidi kaitse-eeskiri) kaitse alla võetud Ubari maastikukaitseala Ubari sihtkaitsevöönd.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22, § 6¹ lg 3, § 7 p 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 4, MS § 41 lg 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11

¹ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”. https://media.rm.k.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

lg 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lg-s 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lg 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Riigimetsa kvartali JG040 eraldisel 6 kavandatakse lageraiet 2,79 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 807 tm. Lageraie on uuendusraie (MS § 28 lg 4 p 1), mida tehakse, et võimaldada metsa uuendamist või uuenemist (MS § 28 lg 6). Lageraie korral raiutakse raielangilt ühe aasta jooksul raie algusest arvates kõik puud, välja arvatud seemnepuudeks jäetavad 20–70 hajali või mõnepuuliste gruppidega paiknevad mändi, arukaske, saart, tamme, sangleppa, künnapuud või jalakat ühe hektari kohta ja elujõuline järelkasv ning säilikpuud ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikud puud või nende säilinud püstiseisvad osad (MS 29 lg 1). Lageraie järgselt on metsaomanikul kohustus tagada metsa uuenemine (MS § 24 lg 3, § 25 lg 1).

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kavandatav raieala asub Harju maakonnas Jõelähtme vallas, kus kehtib Jõelähtme Vallavolikogu 29.04.2003 otsusega nr 40 kehtestatud Jõelähtme valla üldplaneering², millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatava lageraie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud Keskkonnaministri 27.12.2006 määruse nr 88 „Metsa majandamise eeskiri” (edaspidi MME) §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

² Kättesaadav: [Üldplaneering \(kehtiv\) - Jõelähtme Vallavalitsus](#)

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Anija metskond 7 maaüksuse sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, kinnistu asub hajaasustuspiirkonnas.

Kavandatava raieala mõjualas (milleks on kuni 30 m) ei ole ühtegi teist kavandatavat raieala.

Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana, lageraie järgselt on metsaomanikul kohustus tagada metsa uuenemine (MS § 24 lg 3, § 25 lg 1).

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raieala asub mustika-kõdusoo kasvukohatüübis. Eraldisel 6 kasvab küpse metsa arenguklassi kuuluv männik.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavast raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raie läbi viiakse. Langiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, kuid need ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, ala ei paikne veekogude rannal või kaldal ega märgalal ning seal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Ubari maastikukaitseala kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluva Ubari loodusala koosseisu. Ubari maastikukaitseala kaitse-eesmärgid on loetletud kaitse-eeskirja § 1 lg-s 1.

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel piirneb kavandatav raieala loodest ja kirdest I kaitsekategooria³ kaitsealuse linnuliigi merikotka (*Haliaeetus albicilla*) elupaigaga (registrikood KLO9128944).

Kultuuriväärtuseid raiealal ei leidu.

³ I ja II kategooria kaitsealused liigid on nimetatud Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 määruses nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu”.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava lageraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatava raie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi – raiealal ega selle läheduses ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata.

Välisõhk ja kliima – kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus – raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, langi suurus ei ületa MS 29 lg-s 11 sätestatud maksimaalset lubatavat langi suurust ja alale jäetakse säilikipuid ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikke puid, seega ei mõjuta raie eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele – kavandatav raie ei mõjuta oluliselt neid elemente, raie on kavandatud 2,79 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 807 tm, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskooormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatav raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Kavandatav raieala piirneb idapoolseimast nurgast Ubari loodusala. Ala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 p 2 alap-s 455.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärkidele. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Ubari loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi⁴ artikkel 6 lg 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama

⁴ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

direktiivi artikkel 6 lg 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁵ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga.

Looduskaitseseaduse (LKS) § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu ehk eespool viidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁶ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega, vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Eraldisel 6 kavandatava lageraie eesmärgiks on metsa uuendamine ning puidu kasutamise võimaldamine. Lageraie korral raiutakse raielangilt ühe aasta jooksul raie algusest arvates kõik puud, välja arvatud seemne- ja säiliku puud ning elujõuline järelkasv.

Kavandatav raieala ei asu Ubari looduslal, kuid loodusala jääb kavandatava raieala 30 m mõjualasse. Kavandataval raiealal ega selle 30 m mõjualas ei ole registreeritud Ubari loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe. Puistu raiumine kavandataval raiealal ei mõjuta kaugemal kui 30 m asuvaid elupaikaseid negatiivselt.

Kokkuveotee asukohta ei ole määratud. Arvestades lähima tee (Kaldaaluse tee) asukohta, toimub kokkuvedu väljaspool Ubari loodusala ning veo käigus ala kaitse-eesmärke ei kahjustata.

Kuna kavandatava raieala 30 m mõjualas ja raiealal ei ole registreeritud Ubari loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe, siis kavandatav raietegevus selle ala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Ubari loodusala kaitse-eesmärke ega ala terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Kavandatav raieala ei asu Ubari maastikukaitsealal, kuid maastikukaitseala paikneb raieala 30 m mõjualas. Kavandataval raiealal ega selle 30 m mõjualas ei ole registreeritud Ubari maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtuseid.

EELIS-e andmetel piirneb kavandatav raieala loodest I kaitsekategooria kaitsealuse linnuliigi merikotka elupaigaga (väljaspool LKS § 50 lg 2 p 2 kohast püsielupaika jääva elupaiga osaga). Antud elupaik jääb väljapoole Ubari maastikukaitseala (ja ka Ubari loodusala). Leitud pesapuu asub kavandatavast raiealast ca 430 m kaugusel põhja suunas ning selle ümber on LKS § 50 lg 2 p 2 alusel 200 m raadiuses püsielupaik, kus kehtib sihtkaitsevööndi kaitsekord (LKS § 50 lg

⁵ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätet (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁶ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:
http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

4). Püsielupaik ja seda ümbritsev ala on lähtuvalt merikotka kaitse tegevuskavas⁷ antud suunistest piiritletud elupaigana, mille registrikood on KLO9128944. Piiritletud elupaik sisaldab pesametsa (pesapuu ja samailmeline pesitsemiseks sobiv mets selle ümbruses), pesitsemiseks sobivaid vanu puid ja pesitsusaegset häirimistundlikku ala. Merikotka elupaigas raie ei kavandata, seega liigile ja tema elupaigale olulist mõju ei ole. Kuna liigi elupaigaks piiritletakse pesitsemiseks sobiv ja pesa ümbritsev häirimistundlik metsaala ning raieid ei viida antud juhul läbi merikotka elupaigas, võib järeldada, et raie töödega seotud häiringud (nt tavapärane metsamasinate müra) ei kahjusta ka merikotka pesitsemist.

Raiealal ja selle 30 m mõjualas ei ole registreeritud muid kaitstavaid loodusobjekte.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kvartali JG040 eraldisel 6 kavandatava lageraielangi pindala ei ületa MS § 29 lg-s 11 sätestatud lageraielangi maksimaalset lubatavat suurust. Puistu vastab MS § 29 lg-s 4 ja MME §-s 3 sätestatud lageraie lubavatele kriteeriumitele.

Raie on kooskõlas üldplaneeringuga, LKS-ga ja MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Säilikpuuid tuleb lageraielangile jätta vastavalt MS § 29 lg 1 p 3 nõuetele (vähemalt 5 tm/ha). Nõuded säilikpuude ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks jäetavate puude ja nende säilitamise kohta on sätestatud MME §-s 13.

LKS § 55 lg-st 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud MME-ga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhindangu järeldus

Kavandataval lageraiel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alale on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Ubari loodusala, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.

⁷ „Merikotka (*Haliaeetus albicilla*) kaitse tegevuskava” on kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 11.09.2019 käskkirjaga nr 1-1/19/169, leitav: <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRrkTqXK6r?path=%2FLoomad%2FLinnud>

2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.

3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.

4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Eelhindamise otsus on koos metsateatise otsusega metsaregistris ning avalikustatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Mirjam Veeroja
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond